

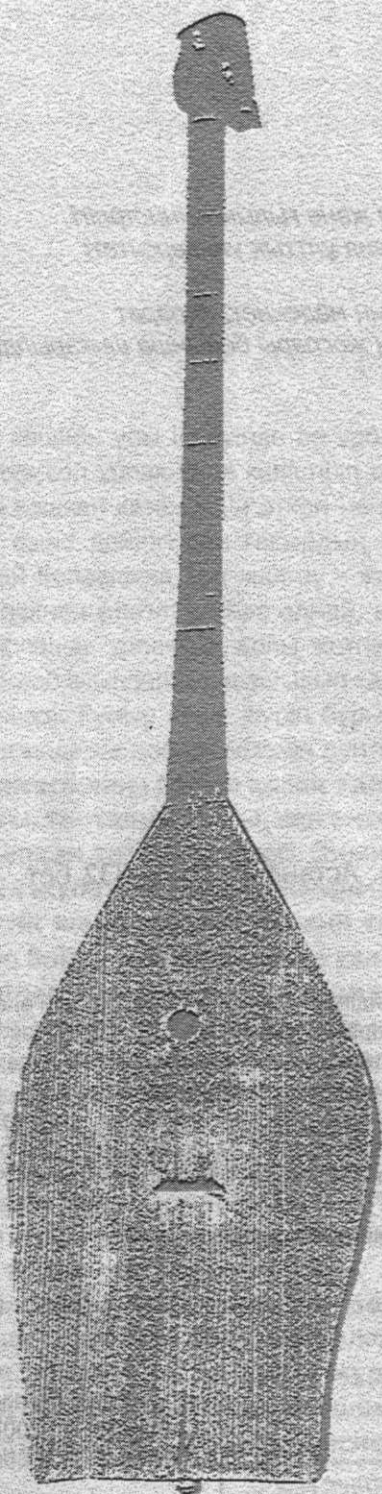
Ақселеу
СЕЙДІМБЕК

ҚАЗАҚТЫҢ КҮЙ ӨНЕРІ

Сарыарқада
областтық
кітапханасына —

А. Ақселеу

Б. К. 02.

Астана
«КҮЛТЕГІН»
2002

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӘДЕНИЕТ ҚАЖЫНАСЫ

М А З М Ұ Н Ы

Сауға.....	5
------------	---

Бірінші тарау. ТАРИХНАМА

Құндылықты парықтау.....	9	Байырғы және ортағасырлық	
Төлтумалық.....	11	деректемелер.....	21
Әдістеме және әдіснама.....	14	Қазақ музыкасы туралы XVIII,	
Тарих, деректеме, деректану және		XIX ғасырлар мен XX ғасырдың бас кезіндегі	
тарихнама.....	17	деректемелер.....	42
		Қазақ музыкасының Кеңес заманындағы	
		зерттеуі.....	59

Екінші тарау. ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ ПАЙЫМДАУЛАР

Күй және күйші.....	73	Тармақты күйлер.....	96
Айтыс күйлері.....	89	Күй аспаптары.....	101

Үшінші тарау. КҮЙ АҢЫЗДАРЫ

Барлау.....	115	Мифтік күй аңыздары.....	161
Терминдерді саралау.....	122	Әпсаналық күй аңыздары.....	166
Кезеңдеу.....	129	Аңыздық күй аңыздары.....	171
Күй аңыздарының құрылымы.....	139	Жағдаяггық күй аңыздары.....	178
Күй аңыздарының жанрлық сипаты.....	149		

Төртінші тарау. ХАЛЫҚ КҮЙЛЕРІНІҢ АҢЫЗДАРЫ

«Бақсы сарыны» (нотасымен).....	183	«Шұбар киік».....	193
«Бақсы» (сарын нотасы).....	188	«Жорға аю» (нотасымен).....	195
«Шақыру» (нотасымен).....	189	«Қызылқан».....	197
«Тауқұдірет».....	193	«Балжыңгер».....	198

«Нар идірген» (нотасымен).....	201	«Телеңкөк» (нотасымен).....	225
«Ноғайлының зары» (нотасымен).....	208	«Түркінменбай сазы».....	230
«Қос мүйізді Ескендір».....	213	«Хан жұбату» (нотасымен).....	—
«Бегім бер» (нотасымен).....	214	«Кербез қыз» (нотасымен).....	232
«Жетім бала».....	217	«Сал жігіт».....	236
«Ақсақ қаз».....	220	«Қағытпа».....	—
«Сау қаз».....	222	«Қос келіншек».....	237
«Бөкен жарғақ».....	—	«Кәрібоз бен салторы».....	238
«Есік алды бал құрай».....	223	«Ақ Ертіс» (нотасымен).....	240
«Қазақ пен қалмақтың күйі».....	—	«Қара атты мен торы атты».....	242
«Қош есен бол».....	224	«Телқоңыр» (нотасымен).....	—
«Жамал-ай».....	224		

Бесінші тарау. БАЙЫРҒЫ КҮЙШІЛЕР

Қорқыт (IX ғ.).....	247	«Сағыныш» (нотасымен).....	299
«Қорқыт» (бірінші аңыз, нотасымен).....	256	Байжігіт (XVI-XVII ғғ.).....	305
«Қорқыт» (екінші аңыз).....	257	«Қайың сауған».....	311
«Қорқыт» (үшінші аңыз).....	257	«Қосбасқан» (нотасымен).....	315
«Аққу».....	260	«Көкбалақ (нотасымен).....	318
«Желмая».....	261	«Қоңырқаз».....	322
«Елім-ай, халқым-ай!».....	—	«Жетім торы».....	324
«Сарын» (бірінші аңыз).....	—	Уәлиұлы Абылай хан (1711-1780).....	325
«Сарын» (екінші аңыз).....	262	«Сары бұра».....	334
«Тарғыл тана».....	263	«Жетім торы».....	—
«Ұшардың ұлуы».....	264	«Дүние қалды» (нотасымен).....	337
«Әупбай».....	265	«Майдақоңыр» (бірінші түрі, нотасы).....	341
«Башпай».....	—	«Майдақоңыр» (екінші түрі, нотасы).....	342
Кетбұға» (XII-XIII ғғ.).....	267	«Дүние сарсаң» (нотасы).....	343
«Ақсақ құлан» (нотасымен).....	272	«Қайран елім» (нотасы).....	344
Сәбитұлы Асанқайғы (XV ғ.).....	290	«Қара жорға» (бірінші түрі, нотасы).....	346
«Ел айырылған » (нотасымен).....	292	«Қара жорға» (екінші түрі, нотасы).....	347
Сүйінішұлы Қазтуған (XV ғ.).....	296	«Садаққақпай» («Терісқақпай, нотасы).....	349

Алтыншы тарау. ЖАҢА ЗАМАН КҮЙШІЛЕРІ

Қараұлы Боғда (IX ғ.).....	353	Шығайұлы Дәулеткерей (1814-1887).....	380
«Бозтөбе» (нотасымен).....	354	«Бұлбұл».....	387
«Қара жаяу».....	362	«Құдаша».....	388
Өтемісұлы Махамбет (1804-1846).....	363	«Жігер» (нотасымен).....	388
«Қиыл қырғыны» (нотасымен).....	373	«Көрғұлы».....	397

Қазанғапұлы Тәттімбет (1815-1860).....	398	«Терісқақпай»..	
«Нар шөккен».....	411	«Айшамен алты тартыс».....	554
«Бестөре» (нотасымен).....	413	«Отарба» (нотасы).....	557
Тарақұлы Абыл (1820-1892).....	424	Тілепбергенұлы Қазанғап (1854-1927)	560
«Абыл» (нотасымен).....	427	«Балжан қыз».....	567
Сағырбайұлы Құрманғазы (1823-1896).....	435	«Көкіл» (нотасымен).....	568
«Сарыарқа» (нотасымен).....	442	«Торы аттың кекіл қақпайы».....	574
Назарұлы Қожеке (1823-1881).....	451	«Торы жорғаның бөгелек қақпайы».....	—
«Кертолғау» (нотасымен).....	461	«Шырылдатпа».....	575
Дөненбайұлы Бейсенбі (1825-1898).....	467	Ералыұлы Мәмен (1859-1931)	578
«Бодау кеңес».....	472	«Ақшолпан» (нотасымен).....	583
«Кеңес» (нотасы).....	473	Ерназарұлы Дайрабай (1860-1937)	588
Шоңманұлы Тоқа (1830-1914).....	476	«Дайрабай» (нотасымен).....	595
«Саржайлау» (нотасымен).....	490	Қалмамбетұлы Өскенбай (1860-1925)	601
«Төрттолғау».....	493	«Жаңылтпаш» (нотасымен) 4-түрі.....	604
Сарымалай (1835-1885).....	495	Нүрпейіскеліні Дина (1861-1955)	615
«Сансызбай» (нотасымен).....	497	«Бұлбұл» (нотасымен).....	621
«Ақсақ құла» (нотасымен).....	499	Оразалыұлы Сейтек (1861-1933)	627
«Нар идірген» (нотасымен).....	501	«Заман-ай» (нотасымен).....	634
Дүкенұлы Ықылас (1843-1916).....	502	Тауданбекұлы Дәуітбай (1876-1937)	637
«Айрауық».....	507	«Арна».....	638
«Аққу».....	509	Әлиұлы Сүгір (1882-1916)	641
«Бозторғай».....	511	«Майдақоңыр» (нотасымен).....	650
«Жалғыз аяқ».....	513	Хасенұлы Әбікен (1892-1958)	654
«Жезкиік» (нотасымен).....	514	«Қоңыр» (нотасымен).....	663
«Ерден» (нотасымен).....	517	Жанғабылұлы Ақбала (1894-1945)	670
«Қазан» (нотасымен).....	523	«Қайран Нақыпбек».....	675
«Қаншайым».....	526	Ахметқызы Аққыз (1897-1996)	677
«Қасқыр».....	527	«Мұңды қыз» (нотасымен).....	682
«Саржан төре».....	528	Қаламбаев Жаппас (1909-1970)	686
«Шыңырау».....	529	Момбеков Төлеген (1918-1997)	688
Балұстаұлы Есбай (1842-1910).....	532	«Салтанат» (нотасы).....	691
«Үш ананың күйі».....	539	Тілендіұлы Нұрғиса (1925-1998)	695
«Бұлды құс».....	541	«Арман» (нотасымен).....	702
«Бес қыздың белшеспесі» (нотасымен).....	542	Күмісбекұлы Кенжебек (1927-1998)	708
Бектібайұлы Әлшекей (1847-1932).....	546	«Арман» (нотасы).....	714
«Айрауықтың ащысы».....	552	Хамзин Мағауия (1927-2000)	716
«Шерлі».....	553	«Жайлау» (нотасы).....	718

Ахмедиярұлы Қаршыға (1946).....	721	«Мойынқұм саздары».....	—
«Имаш - Байжұма» (нотасымен).....	726	«Ағынды менің Ақсуым».....	747
Әбілтай Шәміл (1948).....	735	«Жырау».....	—
«Шайтанкөл көріністері» (нотасы).....	742	«Жорға».....	748
«Ұлытау».....	746	«Фараби толғауы».....	—

Жетінші тарау. ҚОСЫМША

Сары Салтық (XIII-XIV).....	751	Мүкей (XIX-XX).....	769
«Сары бақсы» (нотасы).....	752	Тоғызбай (XIX-XX).....	—
Қодан (XIV-XV).....	754	Үсен төре (XIX-XX).....	—
Саймаң (XVIII).....	—	Әміре (XIX-XX).....	770
Айшуақұлы Жантөре (1760-1809).....	755	Қарымсақұлы Әшімтай (1808-1903).....	771
Әбілғазизұлы Арынғазы (1785-1833).....	756	Бекмұхамбетов Мақаш (1830-1904).....	772
Ұзақ (XVIII-XIX).....	759	Байсалұлы Әлікей (1831-1905).....	773
Досмекейұлы Байжұма (XVIII-XIX).....	760	Қалқаұлы Түркеш (1832-1875).....	774
Көшейұлы Қарабас (XVIII-XIX).....	761	Дауылұлы Баламайсан (1834-1905).....	—
Саудагерұлы Шалап (XVIII-XIX).....	—	Тоғаниязұлы Арал (1838-1911).....	775
Қошқар (XVIII-XIX).....	762	Айшуақұлы Есір (1840-1904).....	776
Алтын (XIX).....	—	Қылышұлы Байсерке (1841-1906).....	778
Алтынай (XIX).....	—	Тоқтаболатұлы Мырза (1844-1930).....	780
Ақбикеш (XIX).....	763	Жабаев Жамбыл (1846-1945).....	—
Әкібас (XIX).....	764	Елеукенұлы Жалдыбай (1849-1945).....	782
Әренжап (XIX).....	—	Төрбайұлы Қыздарбек (1850-1922).....	—
Бақтыгерей (XIX).....	—	Мықтыбекұлы Бердібек (1851-1914).....	783
Балбике (XIX).....	—	Қожамжарұлы Бапыш (1860-1928).....	786
Бірәлі (XIX).....	765	Көпенұлы Берікбол (1861-1932).....	787
Ұлбосын (XIX).....	—	Далабайұлы Сайлыбай (1864-1945).....	789
Ықсат (XIX).....	—	Есжанұлы Ерғали (1864-1949).....	—
Соңыр Есжан (XIX).....	—	Қалбасұлы Сыбанқұл (1865-1945).....	790
Қарақұл (XIX).....	766	Жүсіпұлы Қоңыр (1866-1944).....	—
Бақтығалиұлы Құлшар (XIX).....	—	Рысбекұлы Әбди (1868-1931).....	—
Шәлекенұлы Қайрақбай (XIX).....	767	Байсақұлы Мольқбай (1870-1929).....	791
Қитар (XIX).....	—	Сармантайұлы Ахметжан (1877-1929).....	792
Бердіұлы Мүсірәлі (XIX).....	768	Құрақұлы Досжан (1877-1947).....	795
Итаяқ (XIX-XX).....	—	Битенов Дүйсенғали (1880-1930).....	—
Қылаң батыр (XIX-XX).....	—	Әзірбаев Кенен (1884-1976).....	—

Ержанұлы Қадыралы (1885-1968).....	796	Шынғожаұлы Әшірәлі (1920).....	—
Тоғызбайұлы Ысмайыл (1886 ?).....	797	ӘбуовТұраш (1922).....	812
Сүгірбайұлы Жаманқара (1886-1953).....	798	Ахмерұлы Қабыкей (1924).....	—
Байсейітұлы Ыбырай (1889 ?).....	799	Таласбайұлы Елемес (1926).....	813
Жұмалы (1891-1975).....	—	Басығараев Бақыт (1928-2001).....	814
Саятөлкеев Бағаналы (1895-1982).....	—	Көшмағамбетов Боранқұл (1928).....	—
Дүңшіұлы Әшім (1896-1962).....	800	Құсайынов Сейілхан (1929).....	816
Шортанбайұлы Қыдырқожа (1900-1987).....	802	Құмақайұлы Кәлек (1930).....	817
Ержанұлы Манарбек (1901-1966).....	—	ҚұлтумиевТоқсанбай (1932-1964).....	—
Қасымбеков Балғынбай (1902-1976).....	803	Назарұлы Жалғас (1932).....	818
Шөменов Аман (1902-1984).....	804	Желдібаев Әбдімомын (1934).....	—
Өскенбаев Мұрат (1904-1979).....	—	Бекенов Уәли (1934).....	819
Қабиғожин Оқап (1904-1942).....	805	Қыдыров Жүсіп (1937-1983).....	—
Ахметжанұлы Раздық (1905-1949).....	—	Ысқақұлы Ысламбек (1939-1982).....	820
Күшікбайұлы Шаштай (1905-1988).....	—	Мұздаханов Айтбай (1941).....	821
Бозмағамбетұлы Амантай (1906-1972).....	806	Досымжанов Қадыр (1942).....	—
Белгібайұлы Тайыр (1906-1978).....	807	Исаев Бәрі (1945).....	822
Нысанбайұлы Ғұсман (1907-1951).....	—	Тілеуханов Мұхаметжан (1946).....	—
Берібайұлы Құлыншақ (1908-1967).....	808	Тоқмолдаев Бекашар (1947).....	—
Уәлиұлы Ысқақ (1908-1944).....	—	Дүйсен Орынбай (1951).....	823
Орынбекұлы Бегімсал (1911-1985).....	809	Үсенов Ермұрат (1952).....	—
Шабанбайұлы Бәйісбай (1916-1947).....	810	Тұрысбеков Секен (1961).....	824
Ахметов Темірбек (1919-1952).....	811	Бейсеқожаев Нұрсат (1986).....	825